

เทศน์เช้า วันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาพระเราบวชแล้ว เห็นใหม่ ความเป็นอยู่มันมาจากไหน มันมาจากพระพุทธเจ้าวางไว้นะ เรากินบุญของพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าเวลาตรัสรู้แล้วนะ จะบิณฑบาตอย่างไร ย้อนเลยนะ ว่า ประเพณีของพระพุทธเจ้าทำกันอย่างไร เทวดามาถวายบาตร ๔ ใบ แล้วยุบรวมให้เหลือใบเดียว แล้ว ออกบิณฑบาต

พระเจ้าสุทโธทนะ..พ่อ ศรัทธา เพราะลูกชายมีชื่อเสียงมาก เพราะว่าทั่วแวนแคว้นเขารับรู้แล้ว ใจ นิมนต์ไปเทศน์ใจ ก็ถือวิสาสะว่าพ่อกับลูก นี้ไม่ได้นิมนต์ เห็นใหม่ พระพุทธเจ้าออกบิณฑบาตใจ พ้อออกบิณฑบาต โอ้อโฮ พระเจ้าสุทโธทนะไปยืนขวางเลยนะ เพราะกษัตริย์ คิดดูสิกษัตริย์ สมัยนั้นยัง ไม่มีศาสนาเพราะศาสนาเพิ่งเผยแผ่ให้ใหม่ พ้อออกไปบิณฑบาต

“ทำไมขายหน้าพ่อขนาดนี้ มาเดินขอรทานอย่างนี้ได้อย่างไร?”

“เฮ้อ.. ก็พ่อไม่นิมนต์”

ถ้าพ่อนิมนต์ เห็นใหม่ เพราะจะถือตามสายเลือดว่าสถานะพ่อกับลูก ถ้าลูกมาเยี่ยมบ้าน ก็ต้อง ถือว่าต้องกลับบ้าน ก็ต้องไปฉันในบ้านนี้ แต่พ่อก็ไม่ได้นิมนต์ เห็นใหม่ ไม่ได้นิมนต์ก็ไม่เข้าไป ก็ออก บิณฑบาต พ้อออกบิณฑบาต พระเจ้าสุทโธทนะโมโห มายืนขวางเลย นี่ฟังสิ โลกมองใจ “ทำไมลูกทำ ขายหน้าพ่อขนาดนี้?”

แต่ถ้าเป็นศาสนานะ นี่สัมมาอาชีวะ เลี้ยงชีพด้วยปณิธาน เราออกบิณฑบาตโดยไม่ได้หวังสิ่ง ใดๆ เลย ไม่เคยแะนะสิ่งอะไร ถ้าพูดถึงอาหารที่เจาะจงให้ภิกษุนะ เนื้อ ๓ ส่วน เจาะจงมาเพื่อภิกษุ ภิกษุ รับรู้ เห็นใหม่ เวลาภิกษุฉันนั้นะ ฉันเป็นอภิปาจิตศิษย์หมดเลย

ของที่เขามาได้มา เขาทำอาหารของเขา เขาจะทำอาหารของเขาเอาไว้กินของเขา แล้วเขาเจียดส่วนหนึ่งมาใส่บาตร มันเป็นเรื่องเจตนา เรื่องน้ำใจ ไม่ใช่เรื่องธุรกิจเลย เป็นเรื่องน้ำใจล้วนๆ เห็นไหม นี่ประเพณี พระพุทธเจ้าวางศาสนาไว้

แล้วพระพุทธเจ้านี้แสนมหาเศรษฐี ลากสักการะนี้มหาศาลนะ ลากสักการะนี้มหาศาล พระพุทธเจ้าใช้ประหยัด คนที่มีคุณธรรมในหัวใจจะประหยัดมัธยัสถ์ ไม่สุรุ่ยสุร่าย ไม่ฟุ่มเฟือย ดูพระอานนท์สิ เวลาเขาถวายผ้าจีวร ๕๐๐ ผืน ๕๐๐ ผืนนะ จนฝ่ายครอบครัวบอกว่า “ทำไมพระเห็นแก่ตัวขนาดนี้ ๕๐๐ ผืนนี้ใช้ได้อย่างไร?”

ไปถามพระอานนท์ เห็นไหม พระอานนท์ว่า

“ผ้านี้เอาไว้ทำไม?”

“เอาไว้แจกเจือจานภิกษุที่ไม่ค่อยมีลาภสักการะ”

“แล้วที่มีลาภสักการะ เขาก็มีจีวรอยู่แล้วทำอย่างไร?”

“ก็ถ่ายจีวรเก่านั้นออกไป”

“แล้วจีวรเก่าเอาไปทำอะไร?”

“เอาไปทำผ้าฆ่ามัน”

“แล้วถ้าผ้าฆ่ามันเปื้อน เอาไปทำอะไร?”

“เอาไปทำผ้าเช็ดเท้า”

“แล้วผ้าเช็ดเท้าเปื้อน เอาไปทำอะไร?”

“เอาไปตำ” สมัยโบราณมันสร้างกุฏิด้วยพอกด้วยดิน “เอาไปตำแล้วมาทาดิน” เห็นไหม

นี่คนมีคุณธรรมในหัวใจจะประหยัคมัธยัสถ์ ไม่ใช่สุรุษสุราย แต่โลกนี้นะ ธุรกิจบริการไง ต้องมีการบริการนะ จะกินข้าว จะทำอะไรต้องมีคนเทคนักร์ทั้งหมดเลย ต้องมีคนดูแลรักษา เห็นไหม นี่เรื่องของกิเลสกับกรรมตรงข้ามหมดเลย

ถ้าเรื่องของคุณธรรมนะ คุณติ คุณหลวงปู่่มั่นนะ สมัยสงครามโลก เห็นไหม ได้มาแสนทุกข์แสนยาก ผ้าไม่มี ทุกอย่างไม่มี แต่ได้ด้วยบุญ เวลาพระเจ้าขาดต่างๆ พวกที่ศรัทธาเขาจะคิดถึงพระก่อน เขาอุทิศสัพพะทานให้พระก่อน หากก็ให้พระองค์ไหนที่ผ้าขาดก่อน

คุณหลวงตาสิ หลวงตานี้หาเงินให้โลกนี้เป็นหมื่นๆ แสนๆ ล้านนะ แต่ฟังใหม่เวลาท่านเทศน์ออกมา เราฟังแล้วสลดใจมาก ท่านบอก “ท่านไปเดินดูแลวัด ไปเจอจานกระเบื้อง ไปเจอจานสังกะสี พวกโยมนี่เอาไปกินกัน แล้วไม่เก็บล้าง เอาไปทิ้งไว้ละ” ท่านไปเก็บมา ท่านไปเก็บมานะ เก็บมาให้พระดูว่าพวกเรานี้ไม่ดูแลรักษา ไอ้อจานนะ เศษจาน ไอ้อจานสังกะสี จานเก่าๆ นี่กินแล้วไม่รักษา

แล้วคุณสมบัติของท่าน คุณสมบัติของครูบาอาจารย์เรา พระอรหันต์นะ จิตใจนี้บริสุทธิ์ผุดผ่องเลย ไม่มีการเห็นแก่ตัวเลย เรื่องลาภสักการะนี้หาเงินเป็นแสนๆ หมื่นๆ ล้านให้กับโลกเขา แต่มันเรื่องความมัธยัสถ์ เรื่องความประหยัด ไม่ให้หัวใจรั่ว ถ้าหัวใจของเราเป็นคนดี ดีๆ จากใจ ไม่ใช่ดีจากสมบัติ สมบัติถ้าคนดี สิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ดี

ถ้าสมบัตินะ คนเราไม่ดี สมบัตินั้นทำให้เราเสียคนได้ เห็นไหม คุณติ คุณอย่างเด็กที่มาติดยาติดอะไร มันเอาเงินไปซื้อมานะ มันเอาเงินไปทำลายตัวมันเองนะ ทำลายหัวใจมันนะ ถ้าคนสุรุษสุรายเป็นอย่างนั้น เห็นไหม เราก็คิดว่าสถานะทางสังคม สังคมต้องมีหัวใจน สังคมต้องมีสถานะ ต้องเท่าเทียมกัน เห็นไหม ธรรมนี้ประชาธิปไตย ใครมาก็ประชาธิปไตย ประชาธิปไตย.. ธรรมาธิปไตยเว้ย!

ครูบาอาจารย์ของเรา เป็นผู้อาวุโสยืนอยู่ ผู้ที่กั้นตะนะ ผู้ที่ต่ำกว่าใส่รองเท้าเข้ามาภายใน ๖ ก้าว เห็นไหม นี่เป็นอาบัติทุกกฎ เป็นอาบัติหมดเลยนะ อาวุโสนั่งอยู่หน้า กั้นตะมาถึง ถ้ามานั่งโดยไม่ขออนุญาตเป็นอาบัติทุกกฎ

สิ่งนี้มันเป็นธรรมวินัย เราต้องศึกษาธรรมวินัย ธรรมวินัยนี้มันเป็นระเบียบขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะมันมาจากใจผู้บริสุทธิ์นะ พอมาจากใจผู้บริสุทธิ์จะเห็นว่าสิ่งใดหยาบสิ่งใดละเอียด

ไอ้เรานี้มาจากโลกๆ มันมีแต่ความหยาบไป ความหยาบ เอาแต่วัตถุมหาอวดกันมาโชว์กันไง วัตถุมันเร้าร้อนนะ มันทำให้เราไปเป็นจี๋ขี้มันนะ คูลี เราสร้างบ้านใหญ่โตมหาศาลเลย เราก็นอนเฉพาะที่นอนเราเท่านั้นละ แล้วเราเป็นจี๋ขี้มัน สิ่งเลย เอ็งต้องทำความสะอาดนะ เราต้องซกๆ ซอมจ้านกับมันตลอดเลย เพราะอะไร เพราะเราสร้างมาเพื่อสถานะทางสังคมไง สถานะทางสังคมทำให้เราทุกข์เรายาก องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกเลย “ภิกษุ.. ฉันเพื่อดำรงชีวิต” ดำรงชีวิตไว้เพื่ออะไร? เพื่อแสวงหาโมกขธรรม

โลกเขาจะกินเพื่อกาม เพื่อเกียรติ เกียรติศักดิ์ศรีนี้มันกินเงินไปมาก เห็นไหม เพื่อดำรงชีวิตโลกเขากินของเขาเพื่อดำรงกาม ดำรงเกียรติของเขา แต่สมณะเรานี้ฉันเพื่อดำรงชีวิตเท่านั้นนะ พอดำรงชีวิต เรานะออกบวช ออกมาจากโลกจะมาบวช พอบวชแล้ว โน่นก็เข้มไป นี่ก็ไม่ได้ เอาโลกเป็นใหญ่ๆ ถ้าเอาโลกเป็นใหญ่หรือจะเอาธรรมเป็นใหญ่ ถ้าเอาโลกเป็นใหญ่เห็นไหม ครูบาอาจารย์ท่านบอกเลยนะ “ก่อนจะเทศน์ว่าการต้องขออนุญาตกิเลสก่อนนะ” พูดอย่างนี้ไม่ได้ มันสะท้อนหัวใจเขา ต้องขออนุญาตกิเลสก่อน ขออนุญาตในใจเราก่อนไง เพราะเราไม่กล้าพูดอะไรเข้าไปแทงใจเขา

แต่ครูบาอาจารย์เราสอนไว้นะ “กิเลสมันอยู่ที่ใจ พูดแทงเข้าไปที่กิเลส นั่นนะ พูดแทงเข้าไปแทงใจคำเขานั้นละ นั่นละมันสะท้อนกิเลส”

ถ้าได้สะท้อนกิเลสนะ ถ้าเราฟังธรรมแล้วขนพองขนลุก สิ่งนี้เรามีโอกาสนะ เพราะอะไร เพราะธรรมคือยา ธรรมคือธรรมโอสถ มันจะเข้าไปชำระกิเลส มันจะเข้าไปสะท้อนกิเลสเรา ถ้าสิ่งใดฟังแล้วนะ ขนพองขนลุกนะ โอ้..เราทำแล้วเสียใจทุกข์ใจ นั่นละยามันเข้าไปชำระโรค ถ้ายามันชำระโรค คนๆ นั้นมีโอกาสนะ

แต่คนที่มันคือยาใจ เทศน์ก็ปีก่ชาตินะไม่ฟังเลย ฟังขนาดไหนก็เข้าหูซ้ายทะลุหูขวานั่นนะ นั่นล่ะมันคือยา โรคอย่างนี้แก้ได้ยากมาก ถ้าโรคที่มันสะท้อนหัวใจนะ มันมองนะ เห็นไหม กรุณา อาจารย์ท่านสอนนะ

“หูไม่ใช่หูกระต่าย ตาไม่ใช่ตาไม้ไผ่ คนมีหูมีตามันต้องศึกษาได้”

คนมีหูมีตา มันมองมันเป็นระบบนี้มันไม่ยากเลย มันเป็นเรื่องของระบบ เราไปตามระบบ ของง่ายๆ เลย ทำไมทำไมไม่ได้? ทำไมไม่ได้เพราะอะไร เพราะมันอีโก้ไง เพราะกิเลสไง เพราะตัวเองเข้าไป ขัดขวางไง แล้วมันขัดขวางมาจากไหน ก็มันขัดขวางมาจากกิเลสเรา กิเลสของเรานี้มันขัดขวาง กิเลสของเรามันไม่ยอมรับ พอไม่ยอมรับแล้วมันเป็นระบบขึ้นมา ธรรมและวินัยเป็นสภาวะแบบนั้น

ธรรมและวินัยนี้เป็นระบบ ส่วนที่เป็นระบบ เห็นไหม เพื่อความสะดวก เพื่อความเป็นไปของเรา สิ่งนี้มันเป็นไปโดยธรรมวินัย ธรรมวินัยมันเกิดมาจากไหนล่ะ ธรรมวินัยมันเกิดมาจาก เห็นไหม เหมือนสติมันเกิดมาจากไหน สติเกิดมาจากใจ สติไม่ใช่ใจนะ ธรรมวินัยเป็นสมบัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าใช่ไหม แต่ถ้าเราทำขึ้นมาเป็นของเราละ เราทำตามธรรมตามวินัยนี้ เราเคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

กรุณาอาจารย์ท่านพูด เห็นไหม “เหยียบหัวพระพุทธเจ้าไป” เหยียบหัวพระพุทธเจ้าไปก็เหยียบหัวธรรมวินัยนี้ไปไง เหยียบหัวกฎกติกานี้ไปไง มันไม่ยอมรับไง มันเหยียบหัวไป มันเหยียบ.. กิเลส มันเหยียบใจมาก่อน แล้วการแสดงออกมาจากกิริยา มันก็ไปเหยียบธรรมวินัยของพระพุทธเจ้าอีกทีหนึ่ง

แต่ถ้าทำตามธรรมวินัย จิตใจมันยอมรับ จิตใจมันอ่อนโยน เห็นไหม นี่จิตใจของผู้ที่มีกิเลสนะ มันยังคัดแปลงได้ขนาดนี้เลย แล้วใจของผู้ที่สะอาดนะ อาสเวหิ จิตตานิ วิมุจฺจิสฺสูติ อาสวะสิ้นไป จิตเป็นผู้วิมุตติ ถ้าจิตวิมุตติไปแล้ว คำว่าจิตสุดสิ้นกระบวนการตรงนี้ พระอรหันต์ถึงไม่มีจิตใจ พระอรหันต์มีแต่ภูมิธรรม ไม่มีจิต

ถ้ามีจิตนะ จิตนั้นเป็นภาวสวะ ครูบาอาจารย์ เห็นไหม จุดและต่อมนี่มันเป็นภาวสวะ จุดและต่อมคือภพ จุดและต่อมคือภาวสวะ จุดและต่อมคือตัวจิต ถ้าพระอรหันต์มีจิตอยู่ อาสเวหิ จิตตานิจิตๆ จิตเป็นผู้ข้ามพ้น เห็นไหม พอข้ามพ้นไปแล้ว มันเป็นวิมุตติไปแล้ว มันเป็นสมมุติอีกไม่ได้ มันไม่มีสิ่งใดๆ ในหัวใจ มันสะอาดบริสุทธิ์ขนาดนั้น แล้ววางไว้ให้เป็นธรรมและวินัย

แล้วเราบวชเราเรียน เราบวชมาเราเป็นศากยบุตร เป็นบุตรขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กิณบุญขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ ชาวพุทธเราเนี่ย พระพุทธเจ้าวางมรดกตกทอดมาให้เรา แล้วเราบริษัท ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกาเนี่ยกิณบุญอยู่นะ กิณบุญ กิณสมบัติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอยู่นะ ที่สร้างสมมาเป็นพระโพธิสัตว์แล้วตรัสรู้เองโดยชอบ นี่บารมีสูงส่งขนาดนี้ แล้ววางธรรมนะ วางพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แก้วสารพัดนึกไว้ให้เรานะ แล้วเราก็พยายามแสวงหาอยู่นะ เราจะแสวงหาอยู่ เราต้องเปิดกว้าง พยายามเปิดกิเลสออกไปจากใจให้ได้

กิเลสนี้มันไม่ยอมรับอะไรทั้งสิ้นเลย ทั้งๆ ที่เข้ามาอย่างนี้ มันเป็นเรื่องที่ว่าไม่ใช่เรื่องเลย ไม่ใช่เรื่องเลย มันยังเป็นเรื่องได้เลย เห็นไหม กิเลสเป็นได้ขนาดนี้นะ แล้วถ้าตัวมันเองมันจะสร้างสมขนาดไหน ตัณหาความทะยานอยากในใจขนาดไหน

ในใจนี้มันสะสมมาก เห็นไหม มันถึงต้องเปิดผ่านๆ ออกไป ขนาดที่ถึงที่สุดแล้ว มันวิธีการนะ เราจะบอกว่าไอนั้นก็ไม่จำเป็น ไอนี้ก็ไม่จำเป็นนะ อะไรก็ไม่จำเป็นนะ แต่เวลาทุกข์ทำไมไม่บอกไม่จำเป็นล่ะ เวลาทุกข์นะ ดิ้นรนเดือดร้อนกระเสือกกระสนนะ แต่เวลาสิ่งที่จะไปแก้ไขไม่จำเป็นเลย อะไรก็ไม่จำเป็นเลย สิ่งที่จะไปแก้ไขนี้จำเป็น

คูตี หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ท่านสอน เห็นไหม “เก็บหอมรอมริบนะ” หลวงปู่มั่นเป็นพระอะไร เป็นพระอรหันต์ แล้วท่านดำรงชีวิตอย่างไร ดำรงชีวิตในป่ามาตลอด เกิดในป่า เกิดนะเกิดท่ามกลางมหาวิทยาลัยป่า เห็นไหม มหาวิทยาลัยป่าเพราะเราเข้าไปอยู่ในป่า มันจะมีความกดดัน ความมืดต่างๆ มันจะมีความกดดันในหัวใจ มันความกลัวต่างๆ เห็นไหม

แต่เราไปอยู่ในความรื่นเริงใจใหม่ เราไม่ใช่สัตว์ ถ้าอยู่ในป่ามันเป็นพระอรหันต์นะ สัตว์นี่อยู่ในป่ามหาศาลเลย แต่เราเข้าไปเพื่อเอาสิ่งนี้เป็นสัพปายะ เป็นสิ่งแวดล้อม แล้วเราพยายามแก้ไขใจเรา เห็นไหม เกิดในป่า ตรัสรู้ในป่า แล้วจะตายในป่าด้วย

แต่ของเรานี้ เอากรรมมาเป็นฐาน แล้วจะเกิดในเมือง จะเกิดในโรงแรม จะเกิดในที่สุขสบาย กิเลสมันอ้างไปหมดคนะ แล้วเดี๋ยวนี้เจริญแล้ว ทุกอย่างเจริญแล้ว ต้องไปเจริญ ถ้าเจริญทำไมไม่อยู่วัด บ้านล่ะ? ทำไมไม่อยู่ที่สะดวกสบายล่ะ? ทำไมต้องการประพฤติปฏิบัติล่ะ? ทำไมต้องขัดเกลากิเลสล่ะ?

ถ้าขัดเกลากิเลส สิ่งใดๆ แล้วอย่าขวาง อย่าขวางนะ อย่าเป็นทัพพีขวางหม้อ ต้องปล่อยให้มันไหลไปตามๆ นั้น อย่ามาขวางกัน ถ้าขวางกันนะมันเป็นปัญหาแน่นอน เป็นปัญหามาก ถ้าเป็นปัญหาเพราะอะไร? เพราะในใจของเรา เรายังต้องดูใจของเราเลย แล้วนี่ความเป็นไป เห็นไหม เขาจะเป็นไปอย่างนั้น แล้วเรามาขวางนะ นี่มันเป็นเรื่องหยาบมาก หยาบมาก เอวัง